EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 27.5.2020
COM(2020) 214 final

2020/0088 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

Euroopa Liidu ja Hiina Rahvavabariigi valitsuse vahelise geograafiliste tähiste alast koostööd ja nende tähiste kaitset käsitleva lepingu Euroopa Liidu nimel allkirjastamise kohta

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Kehtivate geograafiliste tähiste kaitse edendamise ja laiendamise poliitika rahvusvahelisel tasandil on üks prioriteetseid strateegiaid rahvusvahelise põllumajandustoodetega kauplemise kestlikkuse suurendamiseks. Selle abil saab tõhustada Euroopa Liidu kvaliteedipoliitikat, võidelda ebaausa tegevusega ning vältida kõnealuste tähiste väärkasutamist. ELi põllumajandustoodete väärtustamine aitab kaasa nende ekspordile, tugevdades seega ELi majanduse konkurentsivõimet.

Hiina on ELi suuruselt teine kaubanduspartner ja EL on Hiina suurim kaubanduspartner. Hiina ja Euroopa vahelise kaubavahetuse väärtus on keskmiselt üle ühe miljardi euro päevas. Põllumajanduslike toiduainetega kauplemine on sellises kaubandussuhtes määrava tähtsusega ning ELi ja Hiina vaheline kaubandusbilanss on ELi jaoks selgelt positiivne. EL registreeris 2018. aastal selles sektoris kaubavahetuses Hiinaga 5,4 miljardi euro suuruse kaubandusbilansi ülejäägi. ELi jaoks oli Hiina suuruselt teine ekspordi sihtkoht (11 miljardit eurot) ja impordi arvestuses oli ta kolmandal kohal (5,6 miljardit eurot). Need arvud on vastuolus ELi ja Hiina vahelise üldise kaubavahetuse puudujäägiga, mis oli 2018. aastal 184,9 miljardit eurot (209,9 miljardit eurot ekspordi puhul ja 394,8 miljardit eurot impordi puhul).

Hiina keskklass peaks järgmise kolme aasta jooksul jõudma 500 miljoni inimeseni ja selline areng suurendab nõudlust kvaliteetsete toodete ja seega ka Euroopa geograafiliste tähistega kaitstud toodete järele. Põllumajanduse ja maaelu arengu peadirektoraadi 2013. aastal tellitud uuringu[1] kohaselt müüakse geograafilise tähisega kaitstud toodet keskmiselt rohkem kui kaks korda kõrgema hinnaga kui sarnast geograafilise tähiseta toodet. Seega saavad sõlmitavast lepingust kasu Euroopa tootjad ja see peaks andma tõuke maapiirkondadele, kus neid tooteid valmistatakse.

See leping on ka järjekordne samm geograafiliste tähiste üldise tunnustamise ja nende kaitsmise tähtsustamise suunas ja seda protsessi juhib EL mitmesuguste selliste vabakaubanduslepingute kaudu, mida ta on viimastel aastatel allkirjastanud.

Lisaks majanduslikule kasule on leping verstapostiks meie suhetes Hiinaga, kuna see on esimene oluline allkirjastatud kahepoolne kaubandusleping ELi ja Hiina vahel. Samuti on see märk mõlema poole pühendumusest kaubandussuhete tugevdamisele ning sümboliseerib meie avatust ja rahvusvaheliste eeskirjade austamist kaubandussuhete alusena.

Nõukogu andis 10. septembril 2010 loa alustada läbirääkimisi[2] Hiinaga sõlmitava lepingu üle, et saavutada lepingu kohaldamisalasse kuuluvate geograafiliste tähiste võimalikult kõrge kaitsetase ning näha ette vahendid võitluseks pettuse ja geograafiliste tähiste väärkasutamise vastu.

Kõnealuste läbirääkimisjuhiste alusel on komisjon pidanud Hiina Rahvavabariigiga läbirääkimisi ambitsioonika ja laiaulatusliku lepingu üle, mis käsitleb koostööd ja geograafiliste tähiste kaitset.

Komisjon teeb järgmised ettepanekud nõukogu otsuste kohta:

---

[1] „Geograafilise tähisega kaitstud põllumajandustoodete ja toidu, veinide, aromatiseeritud veinide ja piiritusjookide toodangu väärtus“: https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/32b62342-b151-4bf3-8ba8-18568f37f43b

[2] Dokument 13325/10: https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13325-2010-INIT/en/pdf

– Ettepanek: nõukogu otsus Euroopa Liidu ja Hiina Rahvavabariigi valitsuse vahelise geograafiliste tähiste alast koostööd ja nende tähiste kaitset käsitleva lepingu Euroopa Liidu nimel allkirjastamise kohta.

– Ettepanek: nõukogu otsus Euroopa Liidu ja Hiina Rahvavabariigi valitsuse vahelise geograafiliste tähiste alast koostööd ja nende tähiste kaitset käsitleva lepingu Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta.

Lisatud nõukogu otsuse ettepanek on õiguslik vahend Euroopa Liidu ja Hiina Rahvavabariigi valitsuse vahelise geograafiliste tähiste alast koostööd ja nende tähiste kaitset käsitleva lepingu allkirjastamiseks.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Lepingu sõlmimine on kooskõlas ELi üldstrateegiaga ELi geograafiliste tähiste poliitika edendamiseks. Algatuse eesmärk on tagada kõrgetasemeline kaitse – vähemalt TRIPS+ artikli 23 tasemel – ELi geograafiliste tähiste loetelule Hiina Rahvavabariigis ja Hiina geograafilistele tähistele ELis. Algatus annab geograafilisi tähiseid kandvate toodete tootjatele konkurentsieelise.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Geograafilisi tähiseid käsitleva kahepoolse lepingu sõlmimine Hiina Rahvavabariigiga on kooskõlas ELi välistegevusega ja eelkõige liidu eesmärkidega, mis on seotud ELi strateegiaga geograafiliste tähiste poliitika edendamiseks.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Liit kirjutab ELi ja Hiina vahelisele geograafilisi tähiseid käsitlevale lepingule alla pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist vastavalt nõukogu otsusele, mille aluseks on ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 5, ja sõlmib selle lepingu vastavalt nõukogu otsusele, mille aluseks on ELi toimimise lepingu artikli 207 lõige 3 ja artikli 207 lõike 4 esimene lõik, samuti artikli 218 lõige 6.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Euroopa Liidu ja Hiina Rahvavabariigi valitsuse vaheline leping ei hõlma nõukogule esitatud kujul küsimusi, mis ei kuulu ELi ainupädevusse.

- **Proportsionaalsus**

Ettepanek on kooskõlas Euroopa 2020. aasta strateegia visiooniga ning panustab ELi kaubandus- ja arengueesmärkide saavutamisse.

- **Vahendi valik**

Käesolev ettepanek on kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 218, millega nähakse ette, et otsused rahvusvaheliste lepingute kohta võtab vastu nõukogu. Käesolevas ettepanekus esitatud eesmärgi saavutamiseks ei ole võimalik kasutada muud õiguslikku vahendit.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

Ei kohaldata.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Ei kohaldata.

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Ei kohaldata.

- **Mõjuhinnang**

Ei kohaldata.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Ei kohaldata.

- **Põhiõigused**

Ettepanek ei mõjuta põhiõiguste kaitset liidus.

4. MÕJU EELARVELE

Leping ei mõjuta otseselt ELi eelarvet.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Euroopa Liidu ja Hiina Rahvavabariigi valitsuse vaheline geograafiliste tähiste alast koostööd ja nende tähiste kaitset käsitlev leping sisaldab institutsioonilisi sätteid, mille kohaselt peab ühiskomitee jälgima lepingu rakendamist ning süvendama lepinguosalistevahelist koostööd ja dialoogi geograafiliste tähiste valdkonnas.

Samuti jälgib ühiskomitee käesoleva lepingu nõuetekohast toimimist ja võib arutada kõiki selle rakendamise ja toimimisega seotud küsimusi.

- **Selgitavad dokumendid (direktiivide puhul)**

Ei kohaldata.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

ELi ja Hiina vahelise geograafilisi tähiseid käsitleva lepinguga kehtestatakse tingimused kavandatud geograafiliste tähiste kõrgetasemeliseks kaitseks Hiina turul.

Kooskõlas läbirääkimisjuhistes seatud eesmärkidega tagas komisjon muu hulgas järgmise:

– ELi geograafiliste tähiste kaitse TRIPS+ tasemel pärast lepingu jõustumist, et tagada kõnealuste geograafiliste tähiste kaitse tõlke, transkriptsiooni või transliteratsiooni eest või päritolustaatuseta tootele sellise sõnade lisamise eest nagu „liik“, „tüüp“, „laad“, „imitatsioon“ või muud selletaolised väljendid;

– nelja aasta jooksul alates käesoleva määruse jõustumisest 175 täiendava geograafilise tähise kaitse ja mehhanism, millega pärast seda lisada rohkem geograafilisi tähiseid;

– geograafilised tähised eksisteerivad kõrvuti varasemate õiguspäraste kaubamärkidega, millest valdav enamik kuulub Euroopa seaduslikele omanikele.

2020/0088 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

Euroopa Liidu ja Hiina Rahvavabariigi valitsuse vahelise geograafiliste tähiste alast koostööd ja nende tähiste kaitset käsitleva lepingu Euroopa Liidu nimel allkirjastamise kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 207 lõiget 3 ning artikli 207 lõike 4 esimest lõiku koostoimes artikli 218 lõikega 5,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Nõukogu volitas 10. septembril 2010 komisjoni alustama läbirääkimisi Hiina Rahvavabariigi valitsusega geograafiliste tähiste alast koostööd ja kaitset käsitleva lepingu sõlmimiseks. Läbirääkimised viidi edukalt lõpule lepingu parafeerimisega.

(2) Kavandatava lepingu eesmärk on saavutada geograafiliste tähiste võimalikult kõrge kaitsetase ning pakkuda vahendeid, et võidelda pettuse ja geograafiliste tähiste väärkasutamise vastu.

(3) Seepärast tuleks leping liidu nimel allkirjastada, tingimusel et see sõlmitakse hilisemal kuupäeval,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Liidu nimel kiidetakse heaks Euroopa Liidu ja Hiina Rahvavabariigi valitsuse vahelise geograafiliste tähiste alast koostööd ja nende tähiste kaitset käsitleva lepingu allkirjastamine, eeldusel et leping sõlmitakse.

Allkirjastatava lepingu tekst on lisatud käesolevale otsusele.

Artikkel 2

Nõukogu peasekretariaat annab lepingu allkirjastamise täielikud volitused isiku(te)le, kelle on määranud lepingu läbirääkija, tingimusel et leping hiljem sõlmitakse.

Artikkel 3

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja